

För dig som börjat
gymnasiet 2011 eller
senare

Tillträdesregler till högskolan

Områdesbehörigheter och meritpoäng

För dig som funderar på att plugga
vidare...

För dig med examen från gymnasieskolan (Gy11)

För att kunna bli antagen till en högskoleutbildning måste du ha vissa förkunskaper. Detta kallas att vara behörig. Förkunskapskraven är uppdelade i grundläggande behörighet och särskild behörighet. Grundläggande behörighet krävs för all högskoleutbildning på grundnivå och kraven är desamma för alla utbildningar. Den särskilda behörigheten varierar beroende på vilken utbildning du söker till.

Grundläggande behörighet

För att få grundläggande behörighet måste du ha:

- examen från ett högskoleförberedande program, eller
- yrkesexamen med godkänt betyg (lägst E) i Svenska 2 och 3 alternativt Svenska som andraspråk 2 och 3 och i Engelska 6. Du kan komplettera med svenska och engelska i efterhand.

Särskild behörighet – områdesbehörigheter

Kraven för särskild behörighet anges i områdesbehörigheter. Vilka särskilda behörighetskrav som gäller för respektive utbildning hittar du på universitetens och högskolornas webbplatser. Lägsta betygskrav är godkänt (E) om det inte står något annat.

Ditt meritvärde

Om du är behörig kommer dina betyg att värderas och ett meritvärde att räknas fram. Ditt meritvärde utgörs av jämförelsetalet (se *Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde*) tillsammans med eventuella meritpoäng.

- Betyg i samtliga kurser som ingår i din examen och betyg som du kompletterat för grundläggande och särskild behörighet räknas med. Betyget i gymnasiearbetet räknas inte.
- Betyg i utökade kurser som krävs för behörighet räknas med i jämförelsetalet.
- Meritpoäng för meritkurser i moderna språk, engelska och matematik läggs till (läs mer om meritpoäng i nästa avsnitt).
- *Utökade* kurser kan också ge meritpoäng och betyget räknas då med i jämförelsetalet. Om du *kompletterat* med meritkurser i efterhand gäller samma regler. Om du har betyg i flera kurser som kan ge meritpoäng räknas de kurser som ger bästa meritvärde.
- Du kan ersätta betyg i en kurs som ingår i din examen, om du har kompletterat med ett högre betyg i samma kurs.

Om du söker till flera utbildningar med olika behörighetskrav kan ditt meritvärde bli olika för de olika utbildningarna.

Meritpoäng

Till de flesta utbildningar du söker kan du få meritpoäng för kurser i *moderna språk*, *engelska* och *matematik* om du har ett *godkänt betyg (lägst E)*. Kurser som krävs för behörighet eller underliggande kurser ger *inte* meritpoäng. Basårsstudier och studier på folkhögskola kan ge behörighet, men inte meritpoäng. Du kan maximalt få 2,5 meritpoäng.

Meritpoäng för moderna språk – max 1,5 meritpoäng

- Moderna språk 3 ger 0,5 meritpoäng.
- Moderna språk 4 ger 1,0 meritpoäng.
- Moderna språk 5 ger 0,5 meritpoäng.

Om du har betyg i Moderna språk 4 men saknar betyg i Moderna språk 5 kan du få 0,5 meritpoäng för ett annat modernt språk (lägst nivå 2). Detta är alltså ett annat sätt att få 1,5 meritpoäng utan att läsa Moderna språk 5.

Om det inte finns något krav på särskild behörighet får du 1,5 meritpoäng om du har Moderna språk 3 och 4.

Krävs Moderna språk 3 för särskild behörighet kan du få 1,5 meritpoäng genom moderna språk 4 och 5.

Med moderna språk menas inte svenska, engelska eller modersmål.

Meritpoäng för engelska – max 1,0 meritpoäng

- Engelska 7 ger 1,0 meritpoäng.

Meritpoäng för matematik – max 1,5 meritpoäng

- Matematik 2, 3 och 4 ger 0,5 meritpoäng vardera.
- Matematik 5 ger 1,0 meritpoäng.
- Kurser i matematik specialisering ger 0,5 meritpoäng. Du kan få meritpoäng för flera kurser i matematik specialisering.

Om Matematik 4 krävs för särskild behörighet kan du få 1,5 meritpoäng om du har betyg i Matematik 5 + 1 kurs i Matematik specialisering eller om du har tre kurser i Matematik specialisering.

Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde

1. Först får dina betyg ett siffrvärde, där A=20,0 B=17,5 C=15,0 D=12,5 E = 10,0 F=0.
2. Siffrvärdet för varje betyg multipliceras sedan med kursens omfattning i poäng. Exempelvis betyg B i en kurs som omfattar 100 poäng ger $17,5 * 100 = 1750$. På det här sättet räknas betygsvärdet fram för varje kurs. *Gymnasiearbetet räknas inte med.*
3. Alla betygsvärden läggs ihop. Summan av samtliga betygsvärden blir ett tal i storleksordningen 24 000 till 48 000.
4. Det sammanlagda betygsvärdet delas med den totala poängsumman för de betygsatta kurserna som ingår i din examen. Betyg i utökade kurser räknas med om kursen krävs för behörighet eller kan ge meritpoäng. Det tal du då får fram, det s.k. jämförelsetalet, är maximalt 20,00. Det avrundas till två decimaler.
5. För att få fram jämförelsetalet ska du också räkna med kompletteringar som krävs för behörighet och de kompletteringar du gjort för att höja ditt jämförelsetal, gäller enbart utbyte.
6. Betyg i utökade kurser eller kompletteringar som ger dig meritpoäng ska också räknas med i jämförelsetalet.
7. Till jämförelsetalet läggs sedan eventuella meritpoäng. Jämförelsetal plus meritpoäng ger ditt meritvärde. Ditt meritvärde kan maximalt bli 22,5.

Betygsurval

Om det finns fler sökande än platser till en utbildning, görs ett urval bland alla behöriga sökande. Vid lika meriter får ett urval göras genom prov, intervjuer eller genom lottning. Högskolan beslutar om urval vid lika meriter och det är vanligt att man använder högskoleprovet.

Det finns *betygsurval* och *provurval*. Även alternativt urval kan förekomma där andra meriter än betyg och högskoleprov vägs in.

Regeringen har beslutat att sökande med gymnasieexamen under en treårsperiod, med början hösten 2014, ska tilldelas platser i en egen betygsgrupp, Blex.

Betygsurvalet består av två grupper: betygsgruppen, som delas i BI och BII, samt folkhögskolegruppen, BF. Du med gymnasieexamen som ingår i BI kommer också att ingå i den nya betygsgruppen Blex.

Betygsgruppen

BI * Gymnasiebetyg, **utan** kompletteringar.

BII Gymnasiebetyg, **med** kompletteringar.

* I BI ingår den nya betygsgruppen för sökande med gymnasieexamen Blex.

Folkhögskolegruppen

BF Sökande med studieomdöme från folkhögskolan.

Platserna i betygsurvalet fördelas i tre steg:

1. Först fördelas platserna i förhållande till antalet behöriga sökande i betygsgruppen och i folkhögskolegruppen.
2. Sedan platserna har fördelats i respektive grupp fördelas platserna i betygsgruppen i förhållande till antalet behöriga sökande i BI och BII.
3. I nästa steg minskas platserna med en tredjedel i BII som senare förs över till BI.
4. Platserna i BI delas i sin tur i två grupper, BI och den nya gruppen Blex. Behöriga sökande med gymnasieexamen ingår i BI och Blex.

Du som har höjt ditt meritvärde med ett nytt betyg i en kurs, eller med en kurs som kan ge meritpoäng, konkurrerar både i BI, Blex och BII (i grupp BI och Blex med ditt ursprungliga meritvärde och i grupp BII med ditt nya högre meritvärde). Du som har kompletterat för att få särskild behörighet, konkurrerar bara i BII till aktuell utbildning. Du som har yrkesexamen som kompletterat för grundläggande behörighet ingår i BI/Blex.

Högskoleprovsurval – en andra chans

Om du har gjort högskoleprovet placeras du i ytterligare en urvalsgrupp, när du söker en utbildning som du är behörig till. Normalt fördelas minst en tredjedel av platserna på grundval av betyg och minst en tredjedel av platserna på grundval av högskoleprovsresultat. Läs mer om och anmäl dig till högskoleprovet via studera.nu.

Anmälan till utbildning

Anmälan till utbildning ska du göra på Antagning.se.

FAKTA

Högskoleförberedande examen

Examen från ett högskoleförberedande program omfattar 2 500 gymnasiepoäng där minst 2 250 gymnasiepoäng ska ha lägst betyget godkänt (E).

I de godkända betygen måste det ingå kurser i svenska eller svenska som andraspråk på sammanlagt 300 gymnasiepoäng (Svenska 1–3, alternativt Svenska som andraspråk 1–3), engelska på sammanlagt 200 gymnasiepoäng (Engelska 5 och 6) samt matematik på sammanlagt 100 gymnasiepoäng (matematik 1b eller 1c). I examen ingår också godkänt betyg i gymnasiearbetet.

En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program ger grundläggande behörighet.

Yrkesexamen

För att en yrkesexamen ska ge grundläggande behörighet måste Engelska 6 och Svenska 3 ingå i examen eller kompletteras i efterhand. Sökande som kompletterat för grundläggande behörighet ingår i BI/Blex.

OMRÅDESBEHÖRIGHETER för dig som börjat gymnasiet Ht-11 eller senare

Humaniora/Juridik/Teologi	Behörighetskurser (särskild behörighet)	Meritkurser Max 2,5p	Yrkesexamina
Områdesbehörighet A1	Historia 1b eller 1a1+1a2 Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 2 – 0,5 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Juristexamen
Områdesbehörighet A2	Moderna språk – aktuellt språk steg 3	Engelska 7 – 1,0 Matematik 2 – 0,5 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0 Mod.språk steg 5/nytt språk steg 2 – 0,5	
Arkitektur/Naturresurser			
Områdesbehörighet A3	Matematik 3b eller 3c Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2 Naturkunskap 2* *Biologi 1+Kemi 1+ Fysik 1a eller 1b1+1b2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 1,0 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Agronom (eller A11) Arkitekt Landskapsarkitekt (eller A11)
Beteendevetenskap/Ekonomi/Samhällsvetenskap			
Områdesbehörighet A4	Matematik 3b eller 3c Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 1,0 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Civilekonom
Områdesbehörighet A5	Matematik 2a el. 2b el. 2c Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Psykolog Socionom
Undervisning			
Områdesbehörighet A6	Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 2 – 0,5 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Studie- och yrkesvägledare
Områdesbehörighet A6 a	Naturkunskap 1b eller 1a1+1a2 alt. Bi1+Fy1a alt.Fy 1b1+Fy 1b2 +Ke 1 Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 2 – 0,5 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Förskolläraexamen Grundläraresexamen inriktning fritidshem
Områdesbehörighet A6 b	Matematik 2a el. 2b el. 2c Naturkunskap 1b eller 1a1+1a2 alt. Bi1+Fy1a alt.Fy 1b1+Fy 1b2 +Ke 1 Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Grundläraresexamen inriktning förskola, åk 1-3 och 4-6
Områdesbehörighet A6 c	Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2 Utöver ovanstående behörighet tillkommer olika behörighetskrav beroende på undervisningsämne. Se bilaga	Engelska 7 – 1,0 Matematik – beroende på behörighetskrav Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Ämnesläraresexamen inriktning åk 7-9 och gymnasieskolan

Fysik/Matematik/Teknik	Behörighetskurser (särskild behörighet)	Meritkurser Max 2,5p	Yrkesexamina
Områdesbehörighet A7	Fysik 1b1 eller Fysik 1a Matematik 2a el. 2b el.2c	Engelska 7 – 1,0 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Sjöingenjör Maskintekniker Sjökapten Styrman
Områdesbehörighet A8	Fysik 2 Kemi 1 Matematik 3c	Engelska 7 – 1,0 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 1,0 Matematik spec. – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Högskoleingenjör Ortopedingenjör
Områdesbehörighet A9	Fysik 2 Kemi 1 Matematik 4	Engelska 7 – 1,0 Matematik 5 – 1,0 Matematik spec. – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Civilingenjör (eller A10) Brandingenjör
Områdesbehörighet A10	Biologi 1 Fysik 2 Kemi 2 Matematik 4	Engelska 7 – 1,0 Matematik 5 – 1,0 Matematik spec. – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Civilingenjör (eller A9) Sjukhusfysiker
Farmaci/Medicin/Naturresurser/Naturvetenskap/Odontologi/Omsorg/Vård			
Områdesbehörighet A11	Biologi 2 Fysik 1a eller 1b1+1b2 Kemi 2 Matematik 4	Engelska 7 – 1,0 Matematik 5 – 1,0 Matematik spec. – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Agronom (el A3) Hortonom Jägmästare Landskapsarkitekt (el. A3) Receptarie
Områdesbehörighet A12	Biologi 2 Fysik 1a eller Fysik 1b1+1b2 Kemi 2 Matematik 3b eller 3c	Engelska 7 – 1,0 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 1,0 Matematik spec. – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Biomedicinsk analytiker
Områdesbehörighet A13	Biologi 2 Fysik 2 Kemi 2 Matematik 4	Engelska 7 – 1,0 Matematik 5 – 1,0 Matematik spec. – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Apotekare Läkare Optiker Tandläkare Veterinär
Områdesbehörighet A14	Matematik 2a el. 2b el. 2c Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2 Naturkunskap 2 alt. Bi 1+Ke 1+Fy 1a el. 1b1+1b2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Arbetsterapeut Audionom Dietist Djursjukvårdare Hippolog Landskapsingenjör Lantmästare Logoped Röntgensjuksköterska Sjuksköterska Skogsmästare Skogstekniker Tandhygienist Tandtekniker Trädgårdsingenjör
Områdesbehörighet A15	Idrott och hälsa 1 Matematik 2a el. 2b el. 2c Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2 Naturkunskap 2 alt. Bi 1+Ke 1+Fy 1a el. 1b1+1b2	Engelska 7 – 1,0 Matematik 3 – 0,5 Matematik 4 – 0,5 Matematik 5 – 0,5 Mod.språk steg 3 – 0,5 Mod.språk steg4 – 1,0	Sjukgymnast

Obs

Chalmers tekniska högskola, Ersta Sköndal högskola, Röda korsets högskola, Sophiahemmet högskola, Högskolan i Jönköping samt Handelshögskolan i Stockholm beslutar själva om villkoren för särskild behörighet. Därför kan delvis andra regler gälla. Kontakta respektive högskola för mer information.

Högre eller lägre krav? – kontrollera alltid noga vad som gäller!

Universitet och högskolor kan själva besluta om lägre krav än de som finns inom områdesbehörigheterna. De kan även få tillstånd av Högskoleverket att höja kraven för en utbildning. Kontrollera därför noga vad som gäller med universitetet eller högskolan som ger utbildningen. (Studera.nu)

Motsvarandebedömningar	
Biologi 2	Naturbruksprogrammet med någon av kurserna Djurens biologi, Marken och växternas biologi eller Biologi i vattenmiljöer
Fysik 1a alt. Fysik 1b1+1b2	El- och energiprogrammet med kurserna Energiteknik 1, Energiteknik 2, Förnybar energi och Praktisk ellära
Kemi 1	El- och energiprogrammet med kurserna Vatten- och miljöteknik och Vatten- och processkemi
Naturkunskap 1a1+1a2 alt Naturkunskap 1b+Naturkunskap 2	Vård- och omsorgsprogrammet med kurserna Naturkunskap 1a1, Hälsopedagogik, Medicin 1 samt Etik och människans livsvillkor Naturbruksprogrammet med kursen Naturkunskap 1a1 och dessutom kurserna Djuren i naturbruket och Djurhållning eller kurserna Djuren i naturbruket och Växtodling 1 eller kurserna Växtkunskap 1 och Trädgårdsodling eller kursen Mångbruk i skog samt någon av kurserna Skogsskötsel 1, Jakt och viltvård 1 eller Fiske och vattenvård 1

Behörighetskurser för olika undervisningsämnen

Behörighetskurser för undervisningsämnet Biologi

Biologi 2

Kemi 1

Matematik 3b alternativt Matematik 3c

Behörighetskurser för undervisningsämnena Filosofi, Historia, Juridik och Religionskunskap

Historia 1b alternativt Historia 1a1 + 1a2

Behörighetskurser för undervisningsämnena Fysik och Teknik (i gymnasieskola)

Fysik 2

Matematik 4

Behörighetskurser för undervisningsämnet Företagsekonomi

Matematik 3b alternativt Matematik 3c

Behörighetskurser för undervisningsämnena Geografi och Psykologi

Matematik 2a alternativt Matematik 2b alternativt Matematik 2c

Behörighetskurs för undervisningsämnet Grekiska

Klassisk grekiska - språk och kultur 2

Behörighetskurser för undervisningsämnet Idrott och hälsa

Idrott och hälsa 2 eller motsvarande kunskaper

Matematik 2a alternativt Matematik 2b alternativt Matematik 2c

Naturkunskap 2*

*Biologi 1 + Fysik 1a alternativt Fysik 1b1 + 1b2 + Kemi 1 ersätter Naturkunskap 2

Behörighetskurser för undervisningsämnet Kemi

Biologi 1

Kemi 2

Matematik 4

Behörighetskurs för undervisningsämnet Latin

Latin - språk och kultur 2

Behörighetskurs för undervisningsämnet Matematik

Matematik 4

Behörighetskurser för undervisningsämnet Moderna språk

Moderna språk - aktuellt språk 3

Behörighetskurser för undervisningsämnet Modersmål

Modersmål 2 eller motsvarande kunskaper

Behörighetskurser för undervisningsämnena Naturkunskap och Teknik (i grundskolans årskurs 7–9)

Matematik 3b alternativt Matematik 3c

Naturkunskap 2*

*Biologi 1 + Fysik 1a alternativt Fysik 1b1 + 1b2 + Kemi 1 ersätter Naturkunskap 2

Behörighetskurser för undervisningsämnet Samhällskunskap

Matematik 2a alternativt Matematik 2b alternativt Matematik 2c

Samhällskunskap 2

Behörighetskurs för undervisningsämnet Teckenspråk

Svenskt teckenspråk för hörande 3 eller motsvarande kunskaper

Att tänka på...

- **Vad vill jag göra efter gymnasiet?** (i alla fall just nu)
Tips: ams.se, studera.nu, hittaskola.se...
- **Vilken behörighet krävs för den högskoleutbildning jag är intresserad av?**
Studera.nu, utbildningens hemsida...
- **Kan jag läsa de kurser jag behöver på mitt gymnasieprogram?**
Individuella.val, programfördjupning, byta program/inriktning?
- **Konkurrens?**
Vilket jämförelsetal har tidigare krävts för att komma in?
se VHS statistik.
Behöver jag meritpoäng?
- **Hur påverkas just DU av reglerna?**

Krångligt?

Kontakta din Studie- och yrkesvägledare för mer information och hur reglerna påverkar just Dig.